

nistes, well do sinn ech net zoustänneg der-fir, fir d'Gesetz iwwert den Archivar. Ech weess just, datt d'Kulturministesch intensiv un deem Gesetz schafft, datt et imminent ass, datt et soll an de Regierungsrot kommen. Mä, ech mengen, Dir hutt besser, Dir frot si eng Kéier selwer, wa si hei ass, wéini si domadder fäerdeg ass.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.**- Merci dem Här Minister. Da géife mer zu der Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 6782 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6782 et dispense du second vote constitutionnel

De Vott fänt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmme. D'Procuratiounen. An dann ass de Vott eriwwer a 60 Deputéierten hunn deelgeholl: 60-mol Jo. Domat ass de Projet 6782 unanime ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Serge Wilmes), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par Mme Diane Adehm), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz (par M. Claude Wiseler), Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Martine Mergen) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdin, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens (par M. Gusty Graas) et Mme Lydie Polfer (par M. Eugène Berger);

MM. Claude Adam (par M. Roberto Traversini), Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Serge Urbany et David Wagner.

An ech géif lech nach froen, ob d'Chamber bereet ass, d'Dispens vum zweete Vott ze ginn.

(Assentiment)

Merci villmools. Dann ass dat esou décidéiert.

10. Ordre du jour

Ech krut dann d'Fro gestallt, ob mer d'Reglement vun der Chamber net kéinte virzéien. Wann do keng Objection dergéint wär an de Rapporteur prett wär, géife mer dat maachen.

Sidd Der domat d'accord?

(Assentiment)

Merci villmools. Dann huet de Rapporteur vun der Ännerung vun eise Règlement, den Här Gibéryen, direkt d'Wuert.

11. 6888 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative au chapitre 9 «Frais et indemnités» de l'annexe 5 «Régime des traitements des fonctionnaires de la Chambre des Députés»

Rapport de la Commission du Règlement

► **M. Gast Gibéryen (ADR), rapporteur.**- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, mir huelen haut eng Ännerung vun eise Règlement vir, an zwar am Chapitre 9 iwwert d'Frais et indemnités vun eise Fonctionnaires hei an der Chamber, d'Annex 5 iwwert de Régime vun den Traitementen, wéi gesot, vun eise Fonctionnaires.

Ëm wat geet et? Duerch d'Gesetz vum 25. Mäerz dëst Joer ass den Accord salarial vun der Fonction publique ëmgasat ginn an och en Text iwwer nei Bestëmmungen, wat d'Pensiounen ubelaangt. Dësen Text ass den 1. Oktober a Kraaft getratt. An an deem Text geet et virun allem ëm de Régime de pension spécial transitoire. An hei ass am Fong eng Terminologie geännert ginn: De Congé pour raisons de santé à mi-temps thérapeutique gëtt elo an eng nei Bestëmmung ëmgeännert an zwar an de Service à temps partiel pour raisons de santé.

Och wann déi Bestëmmung, wat d'Fonctionnaire vun der Chamber ubelaangt, fir den 1. Oktober dëst Joer direkt och a Kraaft trëtt, esou

musse mir dat awer an eise Règlement bäisetzen, wat de Financement vun där Bestëmmung ubelaangt. An et ass dat, wat mer mat dëser Ännerung vun eise Règlement maachen, also datt och de Financement garantéiert ass iwwert de Budget vun der Chamber, iwwert déi Bestëmmung, déi iwwert den Accord salarial fir ons Fonctionnaire vum 1. Oktober un hei och a Kraaft getratt ass.

Dës Proposition de modification ass vun eise President selwer den 8. Oktober deponéiert ginn. D'Présidentekonferenz huet se den 8. Oktober och direkt weider un d'Reglementskommission geleet an déi huet den 13. Oktober dës Ännerung an engem Rapport eestëmme festgehalten, woufir ech lech dann och géif ëm Är Zoustëmmung bidden.

Merci.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.**- Merci dem Här Rapporteur. Gëtt et Wuertmeldungen zu där heiter Proposition, fir eist Règlement ze adaptéieren? Den Här Paul-Henri Meyers.

Discussion générale

► **M. Paul-Henri Meyers (CSV).**- Här President, ech ka mech kuerzfaassen. Ech soen dem Här Gibéryen villmools Merci fir de mëndlechen a schrëftlechen Rapport an ech bréngen den Accord vun der CSV.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.**- Merci dem Här Meyers. Den Här Berger.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Jo, Merci, Här President. Et ass eigentlech schonn alles gesot. An ech wëllt och dem Rapporteur Merci soen an den Accord vu menger Fraktion hei abréngen.

► **M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.**- Merci villmools. Ech ginn dervun aus, dass, wann den Här Bodry an d'Madam Loschetter d'Wuert géife froen, se och géife Jo soen, grad ewéi den Här Gibéryen dat just fir seng Sensibilitéit gemaach huet a wéi den Här Urbany dat och wahrscheinlech fir seng géif maachen. Da wäre mer um Enn vun der Diskussioun. An ech géif dann direkt ofstëmme loossen.

Vote sur la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés

D'Ofstëmmung fänt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmme, dann d'Procuratiounen. An de Vott ass elo schonn eriwwer.

An - wien hätt et geduecht? - mir hunn Unanimitéit.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt (par M. Marcel Oberweis), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Martine Mergen) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferdin, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur, M. Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Edy Mertens (par M. André Bauler) et Mme Lydie Polfer (par M. Eugène Berger);

MM. Claude Adam (par M. Roberto Traversini), Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Serge Urbany et David Wagner.

An hei brauch ech lech jo d'Fro net ze stellen, ob mer d'Dispens vum zweete Vott ginn.

Villmools Merci.

Da géife mer iwwergoen zu deem virleschte Punkt, deem elo dee leschte Punkt ass, dat heescht d'Orientéierungsdebatt iwwert déi grouss Infrastrukturprojete vum Stat. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. An direkt huet d'Madame Rapportrice, d'Madam Josée Lorsché, d'Wuert.

12. 6836 - Débat d'orientation sur le financement des grands projets d'infrastructure réalisés par l'Etat

Rapport de la Commission du Développement durable

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng), rapportrice.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, wéi Der wësst, geet et bei der Orientéierungsdebatt vun haut ëm déi grouss Infrastrukturprojeten, déi d'Regierung am Laf vun den nächste Jore wëllt ëmsetzen. Fir déi deementsprechend Etüden an natierlech och Projete kënnen ze realiséieren, muss d'Chamber fir d'Éischt hiren Accord de principe dozou ginn.

Engersäits kréien d'Deputéiert domat méi Mat-sproocherecht beim Plange vun neien Infrastrukturprojeten, anersäits geet et awer och drëms, méi Transparenz an de finanzielle Suivi vun all Projet ze bréngen, esou wéi et am Joer 2005 vun der Budgetkontrollkommission festgehale ginn ass.

(M. Henri Kox prend la présidence.)

Ënnert dës Prozedur falen zanter dem Joer 2009 sämtlech Projeten, déi e geschätzte Käschtepunkt vun 10 Milliounen Euro a méi wäerten erreechen. 2005 louch dëse Seuil bei just 7,5 Milliounen Euro. Doriwwer eraus muss bekanntlech fir all Projet vun iwwer 40 Milliounen e speziell Finanziéierungsgesetz ausgeschafft ginn.

Am Joer 2005 ass des Weidere festgehale ginn, datt d'Budgetkontrollkommission de finanzielle Suivi vun deene groussen Infrastrukturprojete muss am A behalen. Dat bedeit, datt den zoustänneg Minister där Kommission all sechs Méint e Rapport iwwert déi finanziell Evolution vun all Projet muss presentéieren, deem am Kader vun dëser Debatt accordéiert ginn ass. Donieft erstatt den Infrastrukturminister och der Nohaltegkeetskommission regelméissege Bericht iwwert déi finanziell a baulech Entwécklung vun all deene Projeten. Souvill schonn zur Prozedur, déi, wéi gesot, zanter zéng Joer besteet.

Här President, ech kéim dann zu den neie Projeten, déi der Nohaltegkeetskommission an de Sëtzunge vum 9. a vum 15. Juli 2015 presentéiert gi sinn. Wann ee sech déi Lëscht méi genee ukuckt, stellt ee fest, datt déi absolut Prioritéit am Beräich vun den Infrastrukturen dëst Joer bei der Verbesserung vun der Mobilitéit zu Lëtzebuerg läit an domat och bei enger besserer Vernetzung vun den einzelnen Transportmëttel zugonschte vun öffentliche Transport a vun der Mobilité douce. Fir datt déi Vernetzung ka stattfannen, brauch een natierlech och déi gëeegent Infrastrukturen.

Déi éischt dräi Projete bestinn aus dem Bau vun dräi Park & Riden, déi iwwert de Fonds du rail finanziert solle ginn. Dës Opfaangparkinge sollen et erlaben, d'Autoen net nëmme aus der Haaptstad erauszehalen, mä och aus de Grenzregionen doduerch, datt de Berufsstrafic esou fréi wéi méiglech op den öffentliche Transport orientéiert gëtt.

Geplangt sinn déi Park & Riden dowéinst an direkter Proximitéit zu enger Eisebunns-gare. Deen éischte bei der Gare vu Rodange mat 1.632 Stellplazen, deem zweete bei der Gare vu Miersch mat 434 Stellplazen, deem drëtte bei der Gare zu Waasserbëlleg mat 385 Stellplazen, wat alles an allem en Total vun zousätzlechen 2.451 Stellplaze bedeit, déi alleguer eng direkt Ubannung un d'Eisebunn wäerte kréien.

Ugefaange mam gréisste Projet, deem vu Rodange: Nieft dem Bau vum Park & Ride, mat, wéi gesot, iwwer 1.600 Parkplaze geet et hei och drëms, de Passage à niveau iwwert d'Eisebunn duerch e Passage souterrain fir Autoen, Vélosfuere a Foussgänger ze ersetzen, mam Zil, den Trafic an der Uertschaft méi fléissend ze gestalten. Parallell dozou gëtt d'Gare routière komplett renovéiert mat zousätzlechen 100 Emplacementen fir Véloen. Och un d'Véloe gëtt neierdengs geduecht.

De Park & Ride sengersäits gëtt direkt un d'Gare ugebonnen a verleeft bauméisseg an dräi Phasen. Déi éischt Phas, déi Enn 2017, ufank 2018 soll funktionsfäeg ginn, ëmfaasst 178 Plazen op der Surface. Déi zweet Phas, déi ab 2018 realiséiert soll ginn, besteet aus dem Bau vun engem Parkhaus mat weideren 933 Parkplazen. A schlussendlech gesäit déi drëtt Phas zousätzlech 699 Plaze vir, déi am Joer 2021 sollen entstoen, am Fall, wou se gebraucht ginn.

Well d'Terrainen dem Stat gehéieren, mat der Ausnam vu just enger klenger Parzell, stelle sech a puncto Acquisition vun Terrainen keng weider Problemer. Déi finanziell Estimatioun fir de ganze Projet beleeft sech hei op 54 Milliounen Euro.

Ech kommen op Waasserbëlleg. Dee Projet, deem do entstoe soll, ass méi bescheiden, mä net manner wichteg. Hei geet et drëms, en iwwerierdesche Parking, e sougenannte Parking de surface, mat 385 Stellplaze fir Autoen an 30 sécuriséiert Emplacementen fir Véloen ze bauen, dëst am Kontext vum Émbau vun der Gare routière a vun der Upassung vun den Eisebunnsinfrastrukturen un d'Bedürfnisse fir Persounen mat ageschränkter Mobilitéit. D'Virbereedungsarbechte lafen am Joer 2017 un, sou datt et am Joer 2018 zum Bau ka kommen, mat der definitiver Mise en service vum ganze

Projet am Joer 2021. De viraussichtleche Käschtepunkt läit hei bei 30,7 Milliounen Euro.

Op Miersch. Den drëtte Park & Ride ass um Site vum fréieren Agrocenter zu Miersch virgesi mat 434 Stellplazen, och hei mat enger direkter Verbindung zu der Eisebunns-gare an der Upassung vun der Gare zugonschte vun de Persounen mat ageschränkter Mobilitéit. Déi si bei all Projet neierdengs ëmmer derbäi. D'Virbereedungsarbechte belafe sech bei dësem Projet op 13 Milliounen Euro. Eng Estimatioun vum definitive Käschtepunkt läit bei dësem Projet nach net vir. Am Joer 2018 soll mat den Aarbechten ugefaange gi mam Zil, datt dee gesamte Projet am Joer 2020 voll funktionsfäeg ass.

An de Süden op Schëffleng. E véierte Projet, deem och de Fonds du rail engagéiert, mä net zu honnert Prozent, ass d'Suppressioun vun de Passages à niveau zu Schëffleng. Méi speziell besteet dëse Projet aus véier Modullen, déi folgend Moossname virgesinn: éischstens, d'Suppressioun vun dräi Passages à niveau op enger Läng vu just engem Kilometer, zweetens, de Bau vun enger neier a méi benotzerfrëndlecher Entrée an d'Uertschaft mat enger Passerelle fir d'Foussgänger tëschent der Avenue de la Résistance an der Avenue de la Libération, drëttens, den Neibau vum Eisebunnsarrêt zu Schëffleng, a véiertens, d'Erneuerung vun de Caténaires, der sougenannter Traction électrique. Um Financement vum éischte Module ass d'Gemeng mat 10% bedeelegt, de Fonds du rail mat 40% (veuillez lire: 45%) an de Fonds des routes mat 45%.

Dëse Projet berout op engem Accord tëschent der Gemeng Schëffleng, den CFL an de Ponts et Chaussées aus dem Joer 2007, wou de finanzielle Verdeelungsschlëssel festgeluecht ginn ass. Ech wëllt och drop hiweisen, dass am Dokument vun der Regierung de ganze finanzielle Verdeelungsschlëssel geziilt opgeléicht ass mat enger ganzer Tabell, wou Der kéint gesinn, wéi déi eenzel Partner sech bedeelegen.

De Käschtepunkt beleeft sech op insgesamt 17 Milliounen Euro. D'Prozedur lafen am Mäerz 2016 un. D'Suppressioun vun de Passages à niveau ass fir Enn 2018, an d'Enn vun den Aarbechte fir 2019.

Mir kommen an d'Stad op d'Gare vu Lëtzebuerg. E weidere Projet, deem erëm ganz iwwert de Fonds du rail finanziert gëtt, ass den Aménagement vun zwee weidere Quaie fir d'Stater Gare. Méiglech gëtt dëse Projet doduerch, datt den Atelier vun de Lokomotiven op den Houwald transferéiert gëtt. D'Plaz, déi op déi Manéier fräi gëtt, erlaabt de Bau vun zwee neie Quaie. Dat bedeit eng massiv Erhéijung vun der Capacitéit a méi Flexibilitéit bei der Entrée an der Sortie vun den Zich, wuel wëssend, datt déi besteend Infrastrukturen a Spëttestonne schonn haut komplett iwwerlaascht sinn.

Zréck an de Süden op Esch/Uelzecht. De leschte Projet, deem iwwert de Fonds du rail leeft, ass d'Renovatioun vun der Escher Gare um Niveau vun de Quaie. Hei geet et ënner anerem drëms, déi besteend Quaie ze moderniséieren a mat Marquisen ze iwwerdecken. Donieft gëtt och dee besteeënden an net grad attraktive Souterrain renovéiert an en zweete Souterrain gebaut, woubäi sämtlech Accès behënnertegerecht aménagéiert ginn.

Dann zum Pôle d'échange Cloche d'Or. Ofschléissend kéim ech zu deem Projet, deem iwwert de Fonds des routes soll finanziert ginn. Et ass deem eenzegen. Et handelt sech ëm de Bau vum Pôle d'échange Cloche d'Or, deem eng direkt Ubannung un den Tram wäert schafen an deem an direkter Proximitéit vum geplangte Fussballstadion soll entstoen.

De Projet ëmfaasst folgend Elementer: eng Gare routière mat sechs Quaie fir Autobussen, weider acht Quaie an enger Waardeplaz fir zweielef Bussen, e Park & Ride mat ongeféier 2.000 Emplacementen verdeelt op sechs Stäck, integréiert Infrastrukture fir d'Foussgänger an d'Vélosfuere.

Bei dësem Projet wëllt ech betounen, datt de Pôle d'échange Cloche d'Or den alleréischten Émsteigepôle fir den Tram wäert ginn, mat der Ubannung un d'Buslinien a Richtung Süden, Südosten a Südweste vum Land. Gläichzäiteg dréit dëse Projet der urbanistescher Entwécklung vum Südoste vun der Haaptstad Rechnung.

De Pôle d'échange Cloche d'Or, Dir Dammen an Dir Hären, steet also net prioritär a Relatioun mam Bau vun neie Fussballstadion, mä en ass e Bestanddeel vum gesamte Mobilitéitskonzept, wat d'Regierung landeswäit amgaangen ass ëmzesetzen.

Här President, am Résumé waren dat déi insgesamt siwe Projeten, déi an der Nohaltegkeetskommission virgestallt gi sinn an och vun der Kommission guttgeheescht gi sinn. An deem Sënn iwwerreechen ech lech eng deementsprechend